

NYT FRA

NÆSTVED MUSEUM

89 • Marts 2017

Næstved Museum

100 år

Den 29. marts 1917 stiftedes Næstved Musæums-, Turist- og Forskønnelsesforening, hvilken forening senere etablerede den første museumsudstilling i Det Gamle Rådhus på Sct. Peders Kirkeplads. Foreningen var herefter ejer af Næstved Museum indtil dette først blev en selvejende institution før derefter fra 2013 at blive en del af Museum Sydøstdanmark.

Denne 100-års fødselsdag vil Næstved Museumsforening markere på forskellig vis, som du kan læse nærmere om her i bladet samt på foreningens hjemmeside

www.naestved-museumsforening.dk

Vi håber, at både medlemmer og ikke- (men potentielle) medlemmer vil støtte op om disse arrangementer, så vi kan vise, at både museumsforeningen og museet ganske vist bliver 100 år, men fortsat er unge og levende.

På bestyrelsens vegne

Ole Madsen

Orientering

v/ leder Mette Bielefeldt Bruun

Udstillinger 2017

I det første halvår af 2017 søsætter vi to særudstillinger i henholdsvis Helligåndshuset og Boderne.

Den første åbner 29. marts. På denne dato kan Næstved Museum fejre sine første 100 år. Det bliver både en udstilling om Næstved Museumsforening, fordi museumsforeningen, der oprindeligt hører til Næstved Musæums-, Turist- og Forskønnelsesforening, drev museet indtil fusionen med de øvrige museer i museumssammenslutningen Museum Sydøstdanmark i 2013. Og det bliver samtidig en udstilling med eksempler på de udgravninger, der har præget museets arbejde i løbet af de 100 år, og de

genstande, man som museum har fundet det vigtigt at indsamle til museet. I udstillingen vil man blandt andet kunne se nogle af de såkaldte huenakker, som kvinderne gik med i 1800-tallet. Vi har fundet huenakker frem, der er særlige for Næstvedegnen. Man vil også kunne se genstande fra Gedebjerggaard i Lille Næstved. Museet har knap 400 genstande fra gården, heriblandt miniaturemodeller af landbrugsredskaber. Vi viser også genstande fra udgravningen af Bredstræderne, der lå bag ved Boderne ned mod Susåen, og som blev revet ned i 1963. Det meget righoldige arkæologiske fundmateriale fra udgravningen, hovedsageligt enorme mængder keramik,

Gedebjerggaard, Lille Næstved

hører til blandt de største enkeltsager i museets arkæologiske magasin. Museet har fået hjælp fra det til anledningen oprettede jubilæumslaug blandt museumsforeningens medlemmer, som vil stå for forplejningen i forbindelse med udstillingsåbningen, og som også har deltaget i forberedelserne til udstillingen. Som man vil kunne læse andetsteds i Nyt fra Næstved Museum vil der ske mange andre spændende ting på dagen, så der er nok at se frem til. Vi håber, at mange af museumsforeningens medlemmer har tid og lyst til at deltage i dagens arrangementer.

Sideløbende med jubilæumsudstillingen er vi også i gang med at forberede en designudstilling om koblingen mellem kunsthåndværk og teknologi/elektronik med åbning 1. juni i Boderne. Et spændende emne der både henvender sig til den gadget-interesserede og til feinschmeckeren, der går op i det lækre design i hverdagen. Både dansk og internationalt design bliver repræsenteret i udstillingen, som viser bredden indenfor emnet. Der vil være produkter fra de etablerede designvirksomheder, fra de mindre individuelle designere med en spændende ny ide og eksempler på gør-det-selv-design. Man vil blandt andet kunne se armbåndsurre lavet af dele fra gamle Ford Mustang-biler, et gearskifte i glas fra Volvo, højttalere i glas og keramik, lamper i træ og sælskind, en håndlavet hårtørrer i porcelæn og meget andet.

Events og arrangementer

Udover udstillingsplaner har vi også spændende arrangementer på programmet i første halvår af 2017. For bør-

nene vil der igen være påskejagt i Helligåndshuset i påsken med præmier til de skarpsindige.

Vi planlægger også forskellige foredrag med museets inspektører i forbindelse med de to udstillinger.

Og i anledning af Historiens år, der er en national satsning omkring formidling af Danmarks historie, har museet flere arrangementer - også i Næstved. Den 1. april kl. 14-16 kan man for eksempel komme med på en tur igennem 2,5 mio års kulturhistorie med start ved Holmegård Glasværk og ud i Holmegaard Mose.

Ny indgang til Helligåndshuset

Som bebudet i et stykke tid vil indgangen til Helligåndshuset fra Ringstedgade blive åbnet igen. Det sker d. 29. marts samtidig med åbningen af jubilæumsudstillingen. Man kan se frem til en flot ny butik og et nyindrettet billetsalg. Vi håber, at åbningen ud til butiksstrøget vil betyde, at museet vil blive mere synligt i gadebilledet, og at det vil generere langt flere besøgende til både Helligåndshusets udstillinger og i butikken. Planerne er allerede langt fremme, og det bliver flot.

Det Ny Holmegaard

Siden 2012 har Holmegaard Glasværk været lukket og forladt, men som mange vil vide, ønsker Næstved Kommune og Museum Sydøstdanmark at puste nyt liv i glasværket med projekt Det Ny Holmegaard.

Aktiviteterne i Det Ny Holmegaard kommer til at foregå i de gamle fabriksbygninger, ankomstbygningerne, tørvehalerne og desuden tre af de bevaringsværdige arbejderboliger fra 1820'erne,

Hovedindgang til glasværket

Holmegaards kontorbygning fra 1890 og et af designeratalierne. Også den gamle skole er tænkt ind i projektet. Det skal være et kreativt videns- og formidlingscenter for design – primært glas og keramik pga. museets store samlinger af glas fra Holmegaard og Kählerkeramik. På glasværket er det muligt ved hjælp af fabriksbygningerne og glassamlingen at fortælle historien om dansk industrialisering fra 1820'erne til i dag og om glassets design og udvikling. Rygraden i glasudstillingen er selvfølgelig glasprøvesamlingen. Det er den største glassamling i Norden, og nu kommer den tilbage til det sted, hvor den blev produceret. I en 120 meter lang glasgang vil man kunne se alle de mange tusinde forskellige glas. Professionelle designere og studerende kan her hente inspiration til materialer, formgivning og teknik.

Projektet er baseret på en lang række samarbejder med uddannelsesinstitutioner og erhvervsvirksomheder. De mange partnerskaber er det, der gør, at projektet ikke kun bliver en bevaring af det fortidige, men også skaber værdi i nutiden.

Perspektivet er, at Det Ny Holmegaard vil blive den kreative smeltedigel, som det gamle Holmegaard var tidligere, og som forsvandt, da glasværket lukkede. Det Ny Holmegaard vil sparke gang i en positiv udvikling af området. Der vil komme både arbejdspladser og turister til Fensmark. Designere og kunsthåndværkere vil bosætte sig i området og oprette mindre virksomheder. Vi har allerede fået mange henvendelser fra kunsthåndværkere, kunstnere, lokale beboere og andre, der glæder sig til, at der igen kommer liv omkring glasværket.

Det er håbet, at Det Ny Holmegaard vil være med til at give glashåndværket en opblomstring. Ikke kun i Danmark, men også i Norden, hvor vi har samarbejds partnere på andre glasmuseer.

Vi har foreløbig fået en stor donation på 35 millioner fra Realdania før jul og yderligere 3 millioner fra Knud Højgaard's fond. Dertil kommer 12 mill. fra Næstved Kommune og 20 mill. fra Sparekassen Sjælland, hvis finansiering sker gennem et afdragsfrit lån. Alt i alt er der derfor rejst lidt over 70 millioner til realisering af projekt Det Ny Holmegaard. For at komme i gang med fase 1 er der brug for 103 mill., og vi er derfor i fuld gang med at søge flere fondsmidler til enkelte dele af projektet.

I løbet af 2017 planlægger vi at flytte administrationen på Næstved Museum og Museum Sydøstdanmarks kulturarvsenhed, det vil primært sige museets arkæologer, ud på Holmegaard.

I begyndelsen af 2019 skulle vi gerne være så langt fremme, at Det Ny Holmegaard kan åbnes for offentligheden.

Det bliver spændende!

Jeg vil afslutte med en trist meddelelse, idet vi gik ind i 2017 med tabet af en skattet medarbejder. Elsa Meta Mortensen døde i januar som 79-årig. Hendes alder var dog ingen hindring for et sprudlende og aktivt liv til det sidste.

Elsa var fast aktør i museets formidlingsenhed, hvor hun både var med til at udvikle og afholde undervisningsforløbene.

Hun var en fantastisk fortæller, og hendes evne til at indleve sig i de historiske personers liv var fascinerende og baseret på stor historisk viden og dramatisk talent.

Både børn og voksne fik lejlighed til at møde Elsa til middelaldermarkeder, til børnekulturugerne i Helligåndshuset og til de velbesøgte "Byvandringer i børnehøjde". Til museets kulturnat var hun en af de drivende kræfter bag arrangementerne og optrådte selv som Birgitte Prammands i 2015 og som tjenestepigen Magdalene Fadeburskvinde i 2016.

I forbindelse med Næstveds Troldefestival i 2015 blev Elsa landskendt via TVØst og Youtube, da hun med stor indlevelsen fortalte om Fladsåtrolden som introduktion til lysshowet på Axeltorv.

Elsa var et spændende og farverigt menneske, som aldrig stod stille, men altid var i gang med nye projekter.

På Næstved Museum har vi mistet en god kollega, som vil blive savnet både som kapacitet for museet og for sit aldrig svigtende humør og livsglæde.

Elsa i rollen som Anne Sværdfegers

Jubilæums-arrangementer

Jubilæumsudstilling og –reception

Som beskrevet af museumsleder Mette Bielefeldt Bruun andetsteds i bladet åbner en jubilæumsudstilling i Helligåndshuset på jubilæumsdagen, den 29. marts 2017.

Udstillingen åbner denne dag kl. 15.00, hvor Næstved Museumsforening vil være vært ved en reception, til markering af såvel åbningen som jubilæet. Vi vil ved denne reception prøve at genskabe en stemning fra 1917 med mokkakaffe (eller te) og tidstypiske kager serveret af personale i lige så tidstypisk tøj. Vi håber at rigtig mange vil møde op til en festlig åbning.

Såfremt du kunne tænke dig at give en hjælpende hånd eller kage med til denne reception, vil vi bede dig kontakte:

Birgit Børsting på tlf. 2088 8595.

Damemode under 1. verdenskrig

Helligåndshuset før restaureringen set fra Haven. Foto ca. ved foreningens start

Næstved Museumsforening
Ringstedgade 4b
4700 Næstved

Jubilæumsmiddag

Jubilæumsdagen den 29. marts afsluttes med en middag kl. 18.30 i historiske omgivelser, nemlig i Kompagnihuset, Kompagnistræde, Næstved. Temaet er en middelaldermiddag, med middelaldermad og –musik. Og det ses gerne at gæsterne kommer i deres bedste middelaldertøj, i det omfang det har overlevet tidens tand. Man må også gerne medbringe egne spiseknive og –skeer, men sådanne kan også lånes på stedet. Til middagen serveres reformationsøl eller vand. Det sidste dog af nyere dato. Prisen vil være 375,- kr. pr. person.

Tilmelding til middagen skal ske til Ole Madsen på tlf. 55 77 03 77 eller på mail på om@dreiststorgaard.dk. Da antallet af deltagere af brandmyndighederne er begrænset, reserveres plads efter princippet: først til mølle, og således, at medlemmer af museumsforeningen samt disses ledsagere har fortrinsret til deltagelse. Efter tilmeldingen er godkendt, vil der blive sendt en bekræftelse med oplysning om, hvortil betaling skal ske.

Kompagnihuset før restaureringen set fra Kompagnistræde og op mod Købmagergade. Foto ca. ved foreningens start af Hugo Matthiessen, inspektør ved Nationalmuseet.

Restaurant i 1917

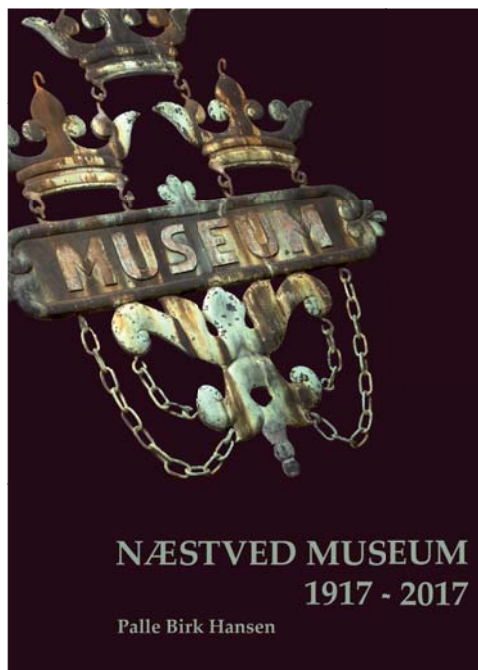
Jubilæumsbog

I anledning af jubilæet har Næstved Museumsforening bedt museets tidligere og mangeårige leder, Palle Birk Hansen, om at beskrive de 100 år, hvor Næstved Museum i næsten hele perioden har været ejet af museumsforeningen. Heldigvis har Palle sagt ja, og det er der kommet en smuk og spændende bog ud af. Bogen finansieres af Næstved Museums Gavefond, der i forbindelse med museumsfusionen blev udskilt fra museumsforeningen, som en selvstændig fond. Bogen udkommer (ifølge planen) på jubilæumsdagen, den 29. marts 2017. Alle, der er medlemmer af museumsforeningen på jubilæumsdagen,

kan få udleveret et gratis eksemplar (1 eksemplar pr. medlemsnummer) mod forevisning af medlemskort for 2017 ved henvendelse til museumsværterne i Helligåndshuset. Så det er endnu en grund til at blive medlem af museumsforeningen og/eller at få betalt sit kontingent!

Bogen vil også være til salg på sædvanlig vis i museumsbutikken. Personer/firmaer, der bliver medlemmer efter den 29. marts vil kunne erhverve bogen for halv pris.

7. marts kl. 19.30: Jubilæumsfestlighederne skydes i gang med et foredrag af Palle Birk Hansen om Næstved Museum i 100 år. Foredraget finder sted i Sct. Peders Sognegård, Sct. Peders Kirkeplads 5, Næstved (arrangeres af Næstved Museumsforening)

Jubilæumslogo

Vore mangeårige medlemmer, designerparret Christel og Christer Holmgren, har været så venlige at designe et jubilæumslogo for foreningen. Dette logo kan ses her på siden og vil kunne ses i mange sammenhænge her i jubilæumsåret.

Vi er meget taknemmelige for Christel og Christer's gestus og for dette meget smukke logo som viser museets spændvidde fra stenalder til vore dage, og viser, at udformning af smukke og funktionelle ting har været en drivkraft for mennesker gennem hele historien.

INDKALDELSE
Til
ordinær generalforsamling i Næstved Museumsforening
onsdag, den 19. april 2017, kl. 19.30
i Boderne, Sct. Peders Kirkeplads 8, Næstved
med følgende

Dagsorden:

1. Valg af dirigent og stemmetællere
2. Aflæggelse af beretning for det foregående år
3. Aflæggelse af regnskab for det foregående år
4. Orientering om Museum Sydøstdanmarks aktiviteter i det foregående år, planer for indeværende år samt orientering om Museum Sydøstdanmarks økonomi
5. Indkomne forslag
6. Fastsættelse af kontingent for næste år
Bestyrelsen foreslår uændret kontingent:
Enkeltmedlemskab: 150,- kr.
Husstandsmedlemskab: 210,- kr.
Firmamedlemskab: med højst 9 ansatte: 500,- kr.
med 10 eller flere ansatte: 1.000,- kr.
7. Valg af bestyrelse
På valg er:
Lillian Kristensen, der ikke ønsker genvalg
Nanna Kastrup Jeppesen, er villig til genvalg
Medlemmer der kunne tænke sig at indtræde i bestyrelsen er velkomne til at kontakte formanden
8. Valg af revisor
Bestyrelsen foreslår genvalg af Niels Rørbech
9. Valg af et medlem til bestyrelsen for Næstved Museums Gavefond
På valg er Lillian Kristensen, der ikke ønsker genvalg
10. Eventuelt

Efter generalforsamlingen er foreningen vært ved et mindre traktement, hvorefter afdelingsleder Mette Bielefeldt Bruun vil fortælle om årets planer for Næstved Museum og status for Projekt Holmegaard. Der planlægges endvidere et indlæg om årets arkæologiske udgravninger.

Elsa

Elsa og jeg mødtes på Næstved Museum i år 2002. Siden var det os to, som underviste - og underholdt - Næstveds børn på museet.

Rollefordelingen var der aldrig grund til at tale om: Jeg var læreren og Elsa var: rakkerkællingen, bøddelmadammen, vaskekonen – en eller anden ud-sat figur. I passende dragt, naturligvis. Jeg ved godt, hvem der var mest spændende og original af os.

Og hun var en original. På den fine måde!

Og minderne er utallige. Så stod hun på en sten i Susåen, som vaskekone, med en rand af børn omkring sig, som – lige dér - sagtens kunne se det attraktive i at stå i iskoldt vand og banke på tøj. Så de stillede villigt op i kø. Det var i minde-året for H.C Andersen, og det var – naturligvis – digterens fattige barndom, Elsa havde fokus på. Siden har vi moret os sammen over det billede, der viste sig af et sippet og selvoptaget digter-geni. Og det var typisk for vores samarbejde - at vi konstruerede sådanne anekdoter mellem os. Intet offer var for fint. Endsige Danmarks nationalskjald.

Vi grinede ofte, og da var der ingen aldersforskel, kun interessen for historien og dens personligheder, som Elsa så gerne portrætterede. Og tag ikke fejl, de kom også i langt mere rå og diaboliske udgaver. Som fx det år, under sin kræftsygdom, hvor Elsa dukkede op til museets julefrokost som den uslebne og skaldede middelaldersøulk. Hans historie kunne hun jo passende fortælle, i en periode, hvor hun havde mistet sit hår.

Hun greb livet. Altid. Hver dag! Hun sagde aldrig nej til en udfordring. Elsa er i mine øjne en umådelig interessant personlighed, som, i al sin umiddelbare omgængelighed, var både fanden i voldske og kompromisløs i sin livsindstilling. For mig gav Elsa begrebet livsnyder den helt rette mening. At leve stærkt handler ikke om at dø ung eller at presse citronen så hårdt som muligt, men om at gribe livet, hvad end det byder på! Hver gang jeg hører et bestemt sangvers, minder det mig om Elsa i den periode, hvor hun besøgte sin Ernst, der var indlagt i Fuglebjerget.

At livet det er livet værd
på trods af tvivl og stort besvær
på trods af det, der smerter,
og kærligheden er og bli'r
Og hvad end hele verden si'r
Så har den vore hjerter

Så tak, Elsa, for det, du har været i mit liv.

Det billede, der står klarest for mig, på en dag som i dag med kulde og sne (meget passende) fra øst, er således: Hun sidder ved bålet i Helligåndshusets have. Svøbt i sit ulveskind - og hun fortæller skrøner.

Charlotte Ring

Kalenderblad

7. marts kl. 19.30: Jubilæumsfestlighederne skydes i gang med et foredrag af Palle Birk Hansen om Næstved Museum i 100 år. Foredraget finder sted i Sct. Peders Sognegård, Sct. Peders Kirkeplads 5, Næstved (arrangeres af Næstved Museumsforening)
29. marts. kl 15: 100-års jubilæum. Læs om de forskellige aktiviteter andetsteds i bladet
1. april kl. 14: Tilbage til stenalderen v. Kristoffer B. Pedersen. Man mødes på parkeringspladsen ved Holmegaard Glasværk
5. april kl. 19.30: Foredrag af Karen Terkelsen om Caspar Paslichs dagbog. Casper Paslich (1530-1597) ejede Rønnebæksholm i årene 1571-1597. Han var en højt betroet embedsmand, der tjente kongen i Det Tyske Kancelli i en lang årrække. Han skrev en dagbog (på latin), hvor han beskrev stort og småt. Dagbogen er oversat af Karen Terkelsen og udkommer snart digitalt på nettet. Foredraget finder sted i Boderne (arrangeres af Næstved Museumsforening)
- 8 - 17 april: Påskejagt for børn i Helligåndshuset
19. april kl. 19.30: Ordinær generalforsamling i Næstved Museumsforening i Boderne. Se særskilt indkaldelse i bladet
28. april kl. 18-19: Historiens år - Folk og fæ i Middelalderens Næstved: Byvandring v. Susanne Outzen. Mødested Ringstedgade 4
7. maj kl. 15-17: Historiens år - Vis mig din bogsamling, og jeg skal fortælle dig hvem du er: Foredrag på Herlufsholm (arrangeres af Næstved Museum)
2. juni kl. 14: Udstillingsåbning designudstilling i Boderne
30. juni kl. 19: Omvisning i designudstillingen i Boderne
- Juni: Næstved Museumsforening planlægger en kør-selv-udflugt til Borgcenteret i Vordingborg med omvisning i den store vikingeutstilling, der åbner til april. Der udstilles mange genstande fra museet i Hedeby, mens dette bliver renoveret. Den endelige dato er endnu ikke fastlagt.

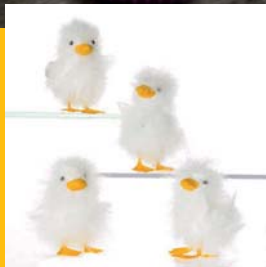
Ret til ændringer forbeholdes.

Følg med på foreningens og museets hjemmesider.

www.naestved-museumsforening.dk • www.naestved-museum.dk

*Påskehyggen
begynder i Helligåndshuset*

- vi har pynten til dit påskebord

Med Venlig hilsen
Museumskiosken

NYT FRA NÆSTVED MUSEUM

Næstved Museum er en afdeling af Museum Sydøstdanmark

Bladet orienterer om aktiviteter på Næstved Museum og i Næstved Museumsforening.

Bladet udkommer to gange om året.

Bladet udsendes til medlemmerne af Næstved Museumsforening og til skoler, børnehaver m.m.

Bladet lægges desuden på museumsforeningens hjemmeside.

NYT FRA NÆSTVED MUSEUM

Udgiver Næstved Museumsforening
Ringstedgade 4^B, 4700 Næstved

Redaktion Ole Madsen (ansv.)

Foto/layout Jens Olsen

Oplag 650 + digital udgave

NÆSTVED MUSEUM

Kontor Sct. Peders Kirkeplads 14, 4700 Mæstved

Hjemmesider www.naestved-museumsforening.dk

www.naestved-museum.dk

www.museerne.dk

www.aabne-samlinger.dk

Udstillinger Helligåndshuset, Ringstedgade 4

Boderne, Sct. Peders Kirkeplads 8 - 12

